

[Bolinministeren og ministeren for Grønland.]

Lad mig tilføje, at der for rejernes vedkommende foreligger konkrete planer om oprettelse af et fabriksanlæg i Jakobshavn i forbindelse med et større fryseri til udnyttelse af de betydelige forekomster af hellefisk.

Vi vil i 1957 gå i gang med de forberedende arbejder, men selv om arbejdet fremskyndes mest muligt, vil anlægget næppe kunne optage produktionen før engang i 1959.

Inden for de nærmeste år påregnes opført salterier til hellefisk ved 5 udsteder i Umanakdistriktet, idet hellefiskbestanden her er vokset betydeligt.

Vi er meget interesseret i udvidet fangst af havkat, som vi har fundet gode afsætningsmuligheder for, og netop i år har vi haft lovende resultater ved et kortvarigt forsøgsfiskeri i Diskofjord.

Samtidig har vi indledt forsøg med havkatfiskeri i Upernavikdistriktet, og det ser ud til, at der her er forekomster, som kan give mulighed for rentabelt fiskeri. Det er dog nødvendigt at gennemføre yderligere undersøgelser.

Et meget vigtigt led i investeringen er de grønlandske fiskeres både. Jeg har i år med nogen bekymring konstateret, at fangstkapaciteten af de store kuttere ikke udnyttes fuldt ud, fordi rejefabrikken i Christianshåb er for lille og ikke kan udvides på grund af mangel på arbejdskraft til pilning af rejer. På den anden side giver rejefiskeriet så gode indtægtsmuligheder, at der er for mange, der har kastet sig over dette fiskeri. Resultatet har været, at fabrikken har måttet rationere indleveringen.

Jeg er bekendt med, at Handelen har rejst denne sag over for Landsfiskeriforeningen, og det er mit håb, at der må kunne tilvejebringes en bedre ordning end den nuværende.

Det ærede medlem var inde på den tanke, at oliefabrikken, som er opført på Handelspladsen her i København, burde placeres i Grønland dels for at skabe beskæftigelse dér, dels for at spare emballagetransporten mellem København og Grønland.

Dette spørgsmål er blevet drøftet mange gange — både før oliefabrikens oprettelse og senere — men selv om emballagetrans-

porten er en stor belastning for oliefabrikens økonomi, er man hver gang kommet til det resultat, at det ville være betydelig dyrere at drive denne virksomhed i Grønland.

En flytning af fabrikken ville være forbundet med en betydelig nyinvestering både til fabriksanlæg og boliger, og det ærede medlem overvurderer sikkert fabrikens betydning for beskæftigelsen. Der findes på fabrikken kun 8 arbejdere og endda kun en del af året.

Det ærede medlem har fremført, at indhandlingspriserne på de grønlandske produkter er for lave i betragtning af, at levestandarden for den erhvervsdrivende del af befolkningen ønskes hævet, og henviser til, at lønmodtagernes indtægter er steget væsentligt.

Nu må man jo ikke glemme, at lønmodtagernes og producenternes indtægter bestemmes af vidt forskellige faktorer, der ikke er umiddelbart afhængige af hinanden; lønmodtagernes indtægter reguleres som bekendt efter pristallet, medens producenternes bestemmes af verdensmarkedets priser og produktionens størrelse.

De grønlandske erhververs indtægter er dog steget ikke så lidt i de senere år.

Deres indtægt androg i 1950-51 lidt over 3 mill. kr., medens der — som det fremgår af det foreliggende finanslovsforslag — i 1957 påregnes udbetalt lidt over 8 mill. kr.

Størsteparten af denne fremgang skyldes prisstigninger, medens resten kan henføres til større produktion, men da der ikke i samme tidsrum har været nogen væsentlig forøgelse i antallet af erhververe, siger det sig selv, at den enkeltes indtægt er forøget væsentligt.

Jeg vil dog ikke lægge skjul på, at det under den stærke udvikling, som har præget det grønlandske samfund i nyordningens år, ikke har været muligt at undgå visse skævheder. Vi søger imidlertid at undgå alt for store udsving, og jeg har ment, at tiden nu er inde til at foretage visse, ikke uvæsentlige prisforhøjelser, som vil træde i kraft fra 1. januar 1957, og som vil komme fanger-erhvervet, og det vil især sige befolkningen i Østgrønland og Nordgrønland, til gode.

Udviklingen mod større levestandard bør dog ikke præges så meget af prisforhøjelser, der kan svække den grønlandske produk-